Dodatek č. 3 k ŠVP pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Habry

Škola: Základní škola a Mateřská škola Habry

Ředitelka školy: Mgr. Eva Doležalová

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2023

Dodatek č. 3 k ŠVP pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Habry byl projednán pedagogickou radou dne 30. 8. 2023

V Habrech dne 30. 8. 2023

razítko školy

……..
Mgr. Eva Doležalová, ředitelka školy

Tímto dodatkem se upravuje školní vzdělávací program ZŠ Habry ve znění platných dodatků od 1. 9. 2023 takto:

1) Úprava obsahu vyučovacího předmětu Informatika
2) Úprava vzdělávacího obsahu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět realizován od 4. do 9. ročníku po 1 hodině týdně. Žáci mohou být na vyučovací předmět Informatika děleni do dvou skupin podle počtu žáků ve třídách. Učební osnovy jsou tedy zpracovány jednotně pro obě skupiny.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami nebo dvouhodinovými bloky v učebně informatiky. Tematické celky jsou zpracovány s návazností na další vzdělávací předměty tak, aby získané dovednosti ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie byly využívány ve všech vyučovacích předmětech.. Osvojování si nových poznatků a dovedností je realizováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které samy slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici počítače s připojením na internet a multimediální vzdělávací programy, 2 síťové tiskárny, skener, digitální fotoaparát s kamerou, dataprojektor, různé druhy textů, encyklopedie, odborné knihy. Vzdělávací obsah integrovaných témat je žákům předáván v širších souvislostech, žáci se v dané problematice učí hledat logické souvislosti a vnitřní vazby, které uplatňují v osobním životě.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Žáci získávají elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky, učí se orientovat ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání a praktickém životě. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. K vzájemné komunikaci a předávání souborů využívají elektronickou poštu. Vzhledem k narůstajícímu významu výpočetní techniky jsou získané dovednosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie přesahují rámec obsahu této vzdělávací oblasti a stávají se součástí všech oblastí základního vzdělávání. Zvládnutí vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a počítače umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat, urychluje aktualizaci poznatků, vhodně doplňuje učební pomůcky a texty.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je členěn do tematických okruhů:

- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

Začleněná průřezová témata

MDV – Práce v realizačním týmu (5. a 9.r.), Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6.r.), Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality

(8. r.), Stavba mediálního sdělení (9.r.), Vnímání autora mediálního sdělení (9.r.), Tvorba mediálního sdělení (9.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly je žák veden k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- žák učí pořizovat si poznámky, které využívá při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k tvořivému řešení problémových úloh, hledá různé způsoby jejich řešení a prakticky je realizuje

Kompetence komunikativní

- žák se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci je žák veden ke kolegiální radě či pomoci, učí se pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žák je přizván k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu
-

Kompetence občanské

- žák je seznamován s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla)
- při zpracovávání informací je žák veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se může dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami
-

Kompetence pracovní

- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žák může využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací obsah předmětu Informatika – 4. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Učivo	Přesahy a vazby
– najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu – dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**Ovládání digitálního zařízení** – digitální zařízení – zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace – ovládání myši – kreslení čar, vybarvování – používání ovladačů – ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) – kreslení bitmapových obrázků – psaní slov na klávesnici	

	– editace textu – ukládání práce do souboru – otevírání souborů – přehrávání zvuku – příkazy a program	
– najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu – propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí – dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**Práce ve sdíleném prostředí** – využití digitálních technologií v různých oborech – ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele – počítačová data, práce se soubory – propojení technologií, internet – úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš – technické problémy a přístupy k jejich řešení	
– sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů – popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy – ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Základy robotiky se stavebnicí** – sestavení programu a oživení robota – ovládání světelného výstupu – ovládání motoru – opakování příkazů – ovládání klávesnicí – události – ovládání pomocí senzoru	
– popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji – vyčte informace z daného modelu	**Úvod do kódování a šifrování dat a informací** – piktogramy, emodži – kód	

	– přenos na dálku, šifra – pixel, rastr, rozlišení – tvary, skládání obrazce	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika – 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Učivo	Přesahy a vazby
– uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat – pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	**Úvod do práce s daty** – data, druhy dat – doplňování tabulky a datových řad – kritéria kontroly dat – řazení dat v tabulce – vizualizace dat v grafu	
– sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů – popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy – ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Základy programování – příkazy, opakující se vzory** – příkazy a jejich spojování – opakování příkazů – pohyb a razítkování – ke stejnému cíli vedou různé algoritmy – vlastní bloky a jejich vytváření – kombinace procedur	
– v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	**Úvod do informačních systémů** – systém, struktura, prvky, vztahy	

– sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů – popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy – ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Základy programování – vlastní bloky, náhoda** – kreslení čar – pevný počet opakování – ladění, hledání chyb – vlastní bloky a jejich vytváření – změna vlastností postavy pomocí příkazu – náhodné hodnoty – čtení programů – programovací projekt	
– popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji – vyčte informace z daného modelu	**Úvod do modelování pomocí grafů a schémat** – graf, hledání cesty – schémata, obrázkové modely – model	
– sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů – popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy – ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Základy programování – postavy a události** – ovládání pohybu postav – násobné postavy a souběžné reakce – modifikace programu – animace střídáním obrázků – spouštění pomocí událostí – vysílání zpráv mezi postavami – čtení programů – programovací projekt	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika – 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Učivo	Přesahy a vazby
– navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	**Kódování a šifrování dat a informací** – přenos informací, standardizované kódy – znakové sady – přenos dat, symetrická šifra – identifikace barev, barevný model – vektorová grafika – zjednodušení zápisu, kontrolní součet – binární kód, logické A a NEBO	
– získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat – sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	**Práce s daty** – data v grafu a tabulce – evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce – kontrola hodnot v tabulce – filtrování, řazení a třídění dat – porovnání dat v tabulce a grafu – řešení problémů s daty	
– vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	**Informační systémy** – školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	
– po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý	**Programování – opakování a vlastní bloky** – vytvoření programu	

postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen – vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému – v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné – ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	– opakování – podprogramy	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika – 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Učivo	Přesahy a vazby
– po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen – vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	**Programování – podmínky, postavy a události** – opakování s podmínkou – události, vstupy – objekty a komunikace mezi nimi	

– v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné – ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		
– vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní – zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	**Modelování pomocí grafů a schémat** – standardizovaná schémata a modely – ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu – orientované grafy, automaty – modely, paralelní činnost	
– po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen – vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému – v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za	**Programování – větvení, parametry a proměnné** – větvení programu, rozhodování – grafický výstup, souřadnice – podprogramy s parametry – proměnné	

ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné – ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		
– ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos – vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky – poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače – dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	**Počítače** – datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému – správa souborů, struktura složek – instalace aplikací, aktualizace – domácí a školní počítačová síť – fungování a služby internetu – princip e-mailu – přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa – postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika – 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Učivo	Přesahy a vazby
– rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení – vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému – v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné – ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Programování robotické stavebnice** – sestavení a oživení robota – sestavení programu s opakováním, s rozhodováním – používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) – používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) – čtení programu – projekt Můj robot	
– ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu – v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	**Programování hardwarové desky** – sestavení programu a oživení Micro:bitu – ovládání LED displeje – tlačítka a senzory náklonu – připojení sluchátek, tvorba hudby – orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru – propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově	

	– připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	
– vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat – nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	**Hromadné zpracování dat** – relativní a absolutní adresy buněk – použití vzorců u různých typů dat – funkce s číselnými vstupy – funkce s textovými vstupy – vkládání záznamu do databázové tabulky – řazení dat v tabulce – filtrování dat v tabulce – zpracování výstupů z velkých souborů dat	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika – 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Učivo	Přesahy a vazby
– rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení – vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému – v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za	**Programovací projekty** – programovací projekt a plán jeho realizace – popsání problému – testování, odladění, odstranění chyb – pohyb v souřadnicích – ovládání myší, posílání zpráv – vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu – nástroje zvuku, úpravy seznamu – import a editace kostýmů, podmínky – návrh postupu, klonování.	

ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné – ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	– animace kostýmů postav, události – analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné – výrazy s proměnnou – tvorba hry s ovládáním, více seznamů – tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
– popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě – ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos – vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky – poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače – dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	**Digitální technologie** Hardware a software – složení současného počítače a principy fungování jeho součástí – operační systémy: funkce, typy, typické využití – komprese a formáty souborů – fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě – typy, služby a význam počítačových sítí – fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa – struktura a principy Internetu, datacentra, cloud – web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL – princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování)	

	Bezpečnost – bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy – zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita – digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat – fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	

Úprava vzdělávacího obsahu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) je možno na základě doporučení ŠPZ upravit vzdělávací obsah stanovený v ŠVP. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.